

НАРОДНА СКУПШТИНА

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ О РАДУ СРПСКЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ЗА ВРЕМЕ СКУПШТИНСКОГ РАДА

ПРЕПЛАТУ ПРИМА

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА

ЦЕНА ЈЕ ЛИСТУ:

ЗА СРБИЈУ 6 дна месечно
ОД ЈЕДНОГА БРОЈА 0-10 дна.
ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ ПОШТАНСКОГ САВЕЗА 15 дна месечно

УРЕЂУЈУ СКУПШТИНСКИ СЕКРЕТАРИ:

Ранко Петровић, Доброслав Ружић, Љуб. П. Ђирић.

Број 100

СРЕДА 20 МАРТА 1891

ГОДИНА I

78 САСТАНАК

26 фебруара 1891 год. у Београду

ПРЕДСЕДАВАО ПОТПРЕДСЕДНИК

Димитрије Катић

А ЗА ТИМ

Паја Вуковић

СЕКРЕТАР

Ранко Петровић

(НАСТАВАК)

(О буџету)

Министар финансија Мих. Вујић — Ја сам тражио реч јер нисам знао, да ће г. Марко Петровић казати оно, што сам ја мислио да кажем, а то је да смо се у одбору споразумели онако, као што је он казао. Ја бих био тога мишљења, да то можемо само на овај начин формулисати, да се чиновници на расположењу владе имају у року од 3 месеца реактивирати, т. ј. вратити на своја места или, да се пензионују на рачун својих плата. Дакле да овде не стоји: „морају се“ пензионисати него само „могу.“

Димитрије Катић — Ја сам устао да говорим овде против пензије III врсте. Одобрено је кредит на пензионовање чиновника у опште; мало пре је одобрено, да се на рачун умрлих пензионара, пензионису други чиновници, а сад се хоће да пензионују и чиновници на расположењу на рачун својих плата. Тиме се пензиони фонд увећава. Стога сам да се ови чиновници ставе у пензију у току три месеца не на рачун својих плата, него на рачун кредита пензионовање, који је у општем кредиту одобрено. Молим десет посланика да ме у овоме потпомогну. (Потпомажу га).

Риста Поповић — Ја нисам мислио да говорим о овоме питању с тога, што је министар финансија лено објавио гледиште одборско у овом питању, одбор је додао још само и ту примедбу, да се чиновници на располагају у року од три месеца ставе у пензију с тога, што они сад имају већу плату, него кад би били у пензији. Међутим потпредседник каже да би њих требало пензионисати на рачун општег кредита, који је већ свршен и о коме не може бити говора. Ја се чудим господину подпредседнику, како је могао такав предлог да изнесе, кад се једно питање које је решено у једној сесији не може у истој сесији другаче решити. Стога мислим да треба усвојити или предлог одбора или предлог г. министра финансије, а предлог г. потпредседника са свим је неумесан, јер се њиме предлаже оно, што не може да буде.

Стојан Рибарац — Учињен је покушај да се кроз Скупштину провуче нешто што по моме мишљењу није достојно. Неколики чланови буџетског одбора тврде, да је буџетски одбор донео одлуку, која је противна ономе што тврди г. Катић; а ја тврдим да је одбор донео одлуку, онаку каква је предлог г. Катића, и ако би имао ко да се чуди то би имао да се чуди г. Катић. Чланови одбора хтели би да буду издашници руке на штету народа. Ја потпомажем предлог г. Катића и понављам своје чуђење, да се овако што може износити пред Скупштину.

Известилац Ранко Петровић — Овако чуђење г. Рибарца мора да чуди свакога, који воле боље може да мисли. Он каже да је финансијски одбор хтео нешто да провуче кроз Скупштину што је недостојно. Мени се чини да г. Рибарац није узео тај извештај ни да прочита. Ја нисам члан фин одбора, него сам дошао да заступам г. извештаоца који је, досад овде читао, и уморно се радом, али олет оно што је у раду одборском чисто и јасно не могу сумњичити. Ми имамо извештај одбора пред собом а имамо и буџет предложени. Дозволите ми да прочитам оно што стоји и на једном и на другом месту. На страни 6 пројекта стоји партија: „пензије и издржавања,“ и о општем; ту се помиње позиција чиновника на расположење, чиновника инвазида и лица што примају издржање. У извештају одборском на првој страни говори се оно, да се чиновници на расположењу не трпе више од 3 месеца што сам мало пре прочитао. Ту је реч нема сумње о случајима који наступају у току године. Ово пак, о чему се сада дебатује, стоји на страни 272 пројекта буџетског, и то се односи на чиновнике, који су одавно већ на расположењу, који ту постоје, можда већ од 5—6 год. А о овоме месту одборски извештај баш ништа не говори. С тога овде, господо, не може бити говора о некаквом протуривању кроз Скупштину, о вечему недостојном. Ова је ствар сувише јасна и чиста за свакога ко уме и хоће да чита.

Стојан Рибарац — Само ради објаснења имам да кажем то, да сам ја добро прочитао извештај одборске већине и да за сокачке изразе у Народ. Скупштини имам само презирање према г. Ранку Петровићу, професору.

Потпредседник П. Вуковић — Ја вас, господо, опомињем, да се уздржавате од таквих изрза.

Ранко Петровић — Заиста, ко хоће да чува достојанство посланичко, он не може да га чува другачије, него не вређајући ни појединог посланика а камо ли и читав одбор па и Скупштину. Али кад ко већ вређа и кад чујемо бацање недостојне сумње на цео одбор, па онда не знам, како се то може одбити другаче речима, него што сам учинио.

С тога на сокачке нападе г. Рибарца, на његово презирање, ја имам за њега презирање с одвратношћу, презирање с гнушањем.

Министар финансије Мих. Вујић — Господо, мени изгледа да је се ова дебата окренула на то, да се ови чиновници имају вратити на стална места у државној служби. То би било немогуће.

Г. Ранко Петровић врло је лепо приметио овоме, а и ја кад сам отишавши учинио ону своју примедбу казао сам: и кад би то било мишљење финансијског одбора, то би опет било незгодно метути овде. То сматрам за потребно да вам докажем.

Ако би ви усвојили и довели одлуку да се ови чиновници на расположењу поставе на стална места, онда би ви довели у врло незгодан положај. Јер где ћете ви и пр. поставити г. Ђоку Павловића, кога ми иначе поштујемо као правника. По плати и положају он би могао само доћи у Државни Савет или за председника у највишем суду а то су изборна места и већ попуњена.

Та су места, дакле попуњена и већ тамо га нигде не можемо да поставимо, а на какав мањи положај, немогуће га је поставити. Или: узмемо г. епископа Мојсеја. Какво звање можемо њему дати, ако се опет за епископа не избере?!

Ранко Тајсић — Одбор финансијски био је потпуно сагласан у оном решењу, које се види из извештаја одборске већине, а нешто познавајући и лица, која су на расположењу имао је места што је казао: да се избрише позиција „чиновници на расположењу“ и да се дотични чиновници у року од 3 месеца распореде на стална места.

Тим пре, што се нови чиновници узимају, на је изјавио: да се они поставе за оне послове, за које су способни. Тако исто остављена је и партија на пензионисање, која се може видети у буџету у почетку. Но пошто је ова седница скупштинска донела једно изузетно решење преко свију досадашњих скупштинских решења у нашем уставном животу, ја би молио да ми кажете: да ли је и кака Скупштина донела какво решење да се преко одређене главне суме на пензионисање чиновника даје накнадно, и да ли се овим неће врати места умрлих пензионара да замене живим, и да се њихова места попуне. Ви овим сматрате пензију као каку службу, на не трпите места празна ни онда кад вам природа кога скине са врата. То је решење по моме схватању, као год оно спротива сељака кад прода жито на класу и на зелен; то је државни зеленашлук.

Дакле, предлог је Катићев са свим умесан. Или их треба упути на рад и стална места, и ако се упути на рад, онда је умесно да остане решење одборске већине и мањине, а ако хоћете да их бацате у пензију, онда нека се пензионису на основу партије, коју смо напред решили, а то је на партију општу пензионара.

Као што рекох предлог је овај врло умесан, и ове чиновнике на расположењу, ако не можемо овде поставити, оно да се пензионису не на рачун својих плата, него на рачун пензијоне партије у општем буџету, те ће по том остати њина давања партија као уштеда да се и она не би појела каквим ванредним решењем. (Чује се: да се реши).

Министар унутр. дела Јован Баја — Господо, и ја морам, да вам обратим пажњу на ову позицију с тога, што сам ја, можда више, од свију мојих колега, изложеним захтевима поједине господо посланика, да овога или онога неподесног чиновника укљоним из службе. Сви ви без изнимка знате, да је било толико представника у томе погледу и да се тврдило: да један чиновник не ваља, и да га треба укљонити, да други није способан за службу и да га треба укљонити и т. д., — и кад сам ја питао: лепо ама шта ћу с њиме, кад га отпустити не могу, јер је навршио прописан број година за пензију и т. д., а ви сте одговорали: на баците га у пензију!

Сад пак, кад се одређују средства, која омогућавају пензионисање тако неспособних и неударних чиновника, неки од те господо посланика устају и веле: „Не дамо на пензију ништа“.

Ја мислим, господо, да ви увиђате, шта значи ово? То значи друкчим речима: хоћемо да сви на и ти чиновници, на

које тако оправдано вичемо, остану где су, јер ми хоћемо да штедим по сваку цену.

Но пошто то не може никако бити сагласно са оном претежнијом и оправданијом вашом тежњом. Ја вас молим, да ову примедбу усвојите онако, како ју је одбор финансијски предложио.

Потпредседник П. Вуковић — Претрес је свршен. Решавање се најпре о овој позицији на чиновнике на расположењу са кредитом од 48.000 дин. како ју је известилац прочитао, да се чиновници на расположењу могу пензионисати на рачун својих плата.

Но код ове примедбе има предлог г. Дим. Катића, да се место ове штампане примедбе, стави ова примедба: „чиновници на расположењу имају се у року од 3 месеца или повратити у службу или ставити у пензију.“

Ранко Тајсић — Молим вас, г. потпредседниче, кажите ми на коју ће партију да падне тај терет.

Потпредседник П. Вуковић — Овај ће терет пасти на партију пензионара (Чује се: врло добро). Дакле гласаће се најпре о кредиту од 48.000 дин. Ко је за то, да се тај кредит одобри нека седи, ко је против нека устане (Већина седи). — Објављујем, да ја Скупштина усвојила овај кредит.

Сад ће се гласати о предлогу г. Катића, који тражи, да се ова примедба у буџету замени са оном, коју сам мало пре прочитао. Дакле, ко је за предлог г. Дим. Катића, тај нека седи, ко је противан, нека устане? (Чује се: већина седи.... већина устала).

Господо, ја не знам па чисто где је већина, и стога ће се гласати поименце. Изволте чути прозивку.

Секретар прозива:

Алекса Ратарца, за; Андра Љубичић, против; Анта Радосављевић, за; Арса Дреновац, против; Арсеније Прокопијевић, за; Арсеније Илић, за; Атанасије Вучковић, за; Алимпије Васиљевић, за; Аврам Бељић, за; Богосав Поповић, против; Божа Кунатовић, против; Васа Манојловић, против; Вића Радовановић, за; Војин Тирковић, против; Вуча Николић, против; Гл. Гершић, против; Данило Јовановић, против; Димитрије Илићановић, за; Димитрије Машкић, за; Димитрије Димовић, за; Добросав Ружић, против; Ђорђе Брачичић, за; Ђурђе Боровић, за; Живан Радосављевић, против; Живко Малопарац, против; Живан Живановић, за; Живојин Величковић, за; Илија Мојић, против; Јован Авакумовић, за; Јован Баја, против; Јован Поњавић, за; Јован С. Јовановић, против; Јован Николић, против; Јованча Стојановић, за; Јоксим Павловић, за; Коста Влајић, против; Коста Динић, против; Коста Јуришић, за; Лазар Бошковић, за; Лазар Лазаревић, против; Лазар Миловановић, за; Лука Лазаревић, за; Љуба Јоксимовић, против; Љуба Новаковић, за; Љубинко Милковић, против; Максим Сретеновић, против; Марко Петровић, против; Мата Максимовић, за; Мата Радојковић, против; Мика Спасојевић, за; Милаш Глигоријевић, против; Милан Ђурић, против; Милошко Лешићанин, за; Милош Обрковић, против; Милош Богдановић, за; Милош Марковић, против; Милун Миљковић, против; Милутин Гараганин, за; Михаило Веселиновић, против; Михаило Вујић, против; Михајло Поповић, против; Михајло Ристић, против; Младен Аксентијевић, за; Младен Живковић, против; Милан Поповић, против; Никола Живадиновић, против; Никола Протић, против; Никола Ристић, за; Новак Милошевић, против; Павле Ранковић, за; Павле Станковић, за; Пера Велимировић, против; Радисав Митровић, против; Радоје Костић, за; Ранко Петровић, против; Ранко Тајсић, за; Риста Поповић, против; Савко Бусић, против; Сретен Гојић, за; Станко Петровић, против; Станојло Вукчевић, против; Станча Виденовић, против; Стеван Миљковић, против; Стојан Рибарац, за; Таса Ђикић, против; Тодор Радовановић, против; Тома Војишић, против; Тома Јовановић, за; Трифун Милојевић, за; Филин Милојевић, против; Урош Вукићевић, против; Павле Вуковић, за; Димитрије Катић, за; Никола Панић, против.

Потпредседник П. Вуковић — Изволте чути резултат гласања. Гласао је свега 95 посланика и то: за предлог г. Катића 42 посланика, а против, гласало је 53 посланика. — Објављујем, да је предлог г. Катића одбачен.

Сад ће се гласати о примедби, која је стављена у буџету. Ко је за то, да се ова примедба усвоји, нека седи, а ко је против нека устане? (Већина седи). — Објављујем, да је Скупштина усвојила сву примедбу.

Известилац чита партију III чиновници инвалиди (стр. 272) и позицију на њих.

Потпредседник П. Вуковић — Одобрава ли Скупштина грађевини кредит? (Одобрава).

Известилац Ранко Петровић чита партију IV. Лица што примају издржавање; а. у Београду; б. у окрузима и позицију на њих (стр. 272).

Потпредседник П. Вуковић — Прима ли Скупштина прочитани кредит? (Прима).

С овим је свршено и друго читање буџета, само сад пошто не знамо тачно суму, то ће се она до сутрашње седнице извести, и онда ћемо усвојити и целокупан закон о суми прихода и расхода.

Милош Богдановић — Извештен сам од г. известиоца буџета министарства војног, да је на томе буџету учињена уштеда око 70.000 динара. (Чује се: то је свршено).

Потпредседник П. Вуковић — Молим вас, то је свршено и о томе сад не можемо више говорити.

Милош Богдановић — И ако је свршено, само две три речи да кажем. Збиља и ја сматрам да је одбор наметно учинио што је и на томе буџету ту суму уштедио. Али има једна празнина у војсци, коју ја држим да не треба да оставимо. Ви знате, господо, пре неколико година донет је закон о смањивању плате редовима војницима. Ви знате да по томе закону војници имају само 4½ гроша месечне плате, а за ту плату један војник не може набавити ни најнужније потребе.

Ја с тога предлажем, да се од учињене уштеде одвоји једна сума и сразмерно распореди на редове сталног кадра, који увек будним оком чувају независност Краљевине Србије. Ако има 10 посланика да ме потпомогну. (Не потпомажу га).

Потпредседник П. Вуковић — Изволте чути извештај одбора финансијског о предлогу г. Ристе Поповића о измени закона монопола соли.

Известилац М. Марковић чита:

Народној Скупштини

Одбор финансијски проучио је предлог г. Ристе Поповића и другова о томе, да се установе солика стоваришта у В. Градишту и Пожаревцу.

Одбор је мишљења, да је предлог уместан и користан по становништво округа пожаревачког, но с тим, да се за сада отвори солико стовариште само у В. Градишту.

С тога част је одбору предложити Народној Скупштини, да ово изволи и она примити.

председник фин. одбора
Ран. В. Тајсић

известилац

Мил. Марковић

Марко Петровић, Милан Ђ. Ђурић, Д. Ђирковић,
Др. Ст. Нешић.

Одвојено мишљење

Са обзиром на географски положај округа, који по природи положија свога дела се: с једне стране на *печку*, а с друге стране на *млавску и моравску долину*, и пошто је центар трговине овог другог дела округа — сред-срећен у месту окружном, вароши Пожаревцу, — а томе је доказ, поред других, и у велико развијена недељна сточна пијаца; па желећи таквим појавама и потребама трговинским ићи на сусрет, а и

са разлога: пошто је тамо већ једном постојао магацин, за време док је монопол соли био у страним рукама, зграда магацина и данас без употребе постоји, и имајући уверења, да је преко истог магацина на 1½ милијон и више кила годишње соли претурено, и ако је тада и у Градишту магацин постојао, — то су потписани мишљења: *да се и у Пожаревцу отвори државно солико стовариште.*

Но да се не би тиме у неколико окрврили приходи монопола соли, предлажемо Народној Скупштини, да усвоји поднесени предлог Ристе Поповића и другова са додатком да после реченице у предлогу: „В. Градишту и Пожаревцу“ дође у продужењу став, који би гласио: *но у Пожаревцу отвориће се солико стовариште тако, да трошкови: пренос од Дубравнице и плата чиновника падне на терет продајне цене тога стоваришта.*

Молимо Народну Скупштину, да ово наше одвојено мишљење усвоји.

чланови фин. одбора:

Јов. С. Јовановић, Мил. Марковић, П. Срећковић,
М. Миловановић, Риста С. Поповић.

За тим прочита даље:

Народној Скупштини

Одбор финансијски проучио је предлог г. Симе Костића, посланика, и другова о отварању соликог стоваришта у Крагујевцу, па је нашао, да је предлог уместан и користан, нарочито још и из разлога, што је Крагујевац најудеснија тачка за већи део западне Србије — као за округ руднички и ужички, чије би се становништво на много лакши начин могло снабдевати тим тако важним артиклом — сољу.

С тога одбор моли Народну Скупштину, да она изволи усвојити овај предлог.

20 Фебруара 1891 год.

Београд

председник
финансијског одбора
Ран. В. Тајсић

известилац

Мил. Марковић

чланови:

Милан Ђ. Ђурић, Јов. С. Јовановић, Д. Ђирковић, М.
Миловановић, П. Срећковић, Р. С. Поповић

Потпредседник П. Вуковић — Пошто смо данашњи дневни ред исцрпели, данашњу седницу ћемо закључити а за сутра ставићемо на дневни ред: извештај одбора о решеним молбама и жалбама, извештај одбора о предлогу г. министра финансије о папалаћивању у злату на царинама, извештај одбора о предложеној измени закона монопола соли, и извештај одбора о предлогу закона о уређењу фонда свештеничког. Усваја ли Скупштина тај дневни ред? (Усваја).

Данашњу седницу закључујем, а заказујем за сутра седницу у 8½ часова пре подне.

Састанак је трајао до 7 часова у вече.

79 САСТАНАК

27 фебруара 1891 год. у Београду

ПРЕДСЕДАВАО ПОТПРЕДСЕДНИК

Димитрије Катић

СЕКРЕТАР

Станојло Вукчевић

Почетак у 9 часова пре подне.

Присутна су г. г. министри: председник министарства, министар финансија, унутрашњих дела, просвете и цркв. послова.

Потпредседник — Отварам 79 састанак. Изволте чути протокол 78 састанка.

Секретар Вит. Младеновић чита.

Потпредседник — Има ли ко шта да примети на протокол?

Стојан Рибарац — Колико сам ја саслушао протокол, изгледа ми и сувише криј, у њему није представљено ни у изводу оно, што је у седници рађено, н. пр. у томе протоколу нема ни помена о предлогу г. Катића, и да сам ја његов предлог потпомагао.

Вит. Младеновић — Ја ћу све то накнадно забележити, а нисам могао сада то све у протокол да унесем, што стенографи нису били готови.

Живан Живановић — И ја бих исто тако молио, да се са мало више речи каже какву сам ја допуну предложио. Г. Витомир написао је у протоколу да сам ја предложио једну допуну, изгледа по томе, као да бих ја хтео да буде још који пензионар више. Ја бих да се у протокол стави да сам ја предложио ту допуну, да са пензије умрлих сматрају као уштеда.

Секретар Вит. Младеновић — Ја примам да учиним исправку.

Потпредседник — Пошто г. секретар прима да учини исправку, онда усваја ли Скупштина овај протокол? (Усваја).

Изволте чути молбе и жалбе које су Скупштини дошле.

Секретар Станојло Вукчевић чита:

Јанићије Смиљанић, трговац из Ужица, моли да му се исплати 110 реквизиционих признаница;

Живан Стојковић, земљоделац из Васиља, у ср. заглавском окр. тимочког, моли да му се плати реквизиција;

Таса Јовановић из Маскара, у ср. темњињском окр. моравског, жали се на среску власт, која му је забранила бакалску радњу; и

Н. Дучић, архимандрит, моли да му се време од почетка 1867 године, па до данас урачуна у указну службу.

Потпредседник — Све ове молбе и жалбе упућују се одбору за молбе и жалбе.

Изволте чути један предлог посланички,

Секретар чита:

ПРЕДЛОГ

Народној Скупштини

Пројект закона о изменама и допунама у закону о устројству окружних, првостепених судова.

Члан 1. У члану 1 другом ставу, који говори, где постоје првостепени судови после речи: „Пожаревцу“ додати „Петровцу“.

У истом члану, где се одређује надлежност судова после речи — нишки — за срезове нишки, заплански и варош Ниш; додати: „Петровачки — за срезове: Млавски, хомољски и звишки,“ а у ставу: пожаревачки за срезове голубачки и т. д., изоставити.

Члан 2. Закон овај ступа у живот, кад га краљ потпише.

ПОВУДЕ.

У вароши Пожаревцу постоје 2 одељења и судска, и два одељења масалних судија, и опет је рад толико обилан, да се све више и више нагомилава, и тако народ пред тим судским вратима дуго чека за правду и опет је не добије.

У тај суд долазе срезови млавски, хомољски и звишки, чија су пека села удаљена и по 20 сати од Пожаревца, и онда је лако разумети тегобу тих људи, кад се помисли, да се суду кад и кад и по три пута за једну ствар мора долазити. Са тих разлога је и оправдана десетогодишња тражња тога народа, да се у варошници Петровцу првостепени суд заведе.

Да понесемо овај предлог, гони нас још и то, што знамо да у пожаревачком првостепеном суду преко 400 криваца леже у притвору и чекају судско решење.

У том суду има преко 600 кривичних предмета, по којима се кривци сада, а можда ће још дуго и дуго слободно шетати. Међутим кривцима има их и окривљених за убиство.

Тамо има масених предмета несвршених и нерасправљених преко 2500. Додајемо томе тапија пописа и т. д. несвршених више од 1500.

Кад се пре кратког времена вршио преглед у томе суду, видило се, да има преко 3600 несвршених предмета.

Из свих тих навода може Народна Скупштина увидети сву претрпаност суда, која ће и г. министру правде бити позната и сву тегобу, коју народ тамо подноси.

Да би се олакшало и суду и народу поменути три удаљена среза, који броје преко 22.000 поресних глава. Ми смо се нашли побуђени потпомоћи више годишње жеље тог народа и предложити Народној Скупштини, да изволи решити, да се првостепени суд и у варошници Петровцу заведе под називом „Првостепени млавски суд,“ а ради тога, да се персонал суда пожаревачког подели.

Надамо се, да ће Народна Скупштина узевши у озбиљну оцену овај предлог усвојити, тим пре што не ће државну касу скупље коштати, а народ ће пре до правде доћи.

25 фебруара 1891 год.

у Београду.

ПРЕДЛАГАЧИ, НАР. ПОСЛАНИЦИ:

Павле Станковић, Лаза В. Милосављевић.

Потпредседник — Предлог овај упућује се надлежном одбору.

Изволте чути молбе посланика за одсуства.

Секретар чита:

Народној Скупштини

Молим Народну Скупштину, да ми дозволи шест дана одсуства од дужности посланичке.

27 фебруара 1891 год.

Београд.

ПОВИЗНИ

Таса Николајевић,

НАР. ПОСЛАНИК

ЗА ОКР. ПОДУНАВСКИ.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина ово одсуство? (Одобрава).

Изволте чути још једну молбу.

Секретар чита даље:

Народној Скупштини

Потребно ми је, због домаћих послова, пет дана одсуства, рачунајући од 2 марта ове године.

27 фебруара 1891 год.

Београд.

Савко Ђусић,

ПОСЛАНИК.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражено одсуство? (Одобрава).

Изволте чути још једну молбу за продужење одсуства.

Секретар чита:

Народној Скупштини

Потребно ми је, поред одобрених десет дана одсуства, још четири дана.

Молим Народну Скупштину да ми одобри.

25 фебруара 1891 год.

у Београду.

Ј. Ж. Јовановић.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина ово одсуство? (Одобрава).

Сад прелазимо на дневни ред. Има реч г. Стојан Рибарац.

Стојан Рибарац — Господе, по члану 106 Устава и по члану 12 пословника, Народна Скупштина за сваки сазив бира себи председника и два потпредседника. Има 15 дана како је упражњено председничко место у нашој Скупштини. Оне одредбе Устава и пословника важе и за случај, ако би председничко место остало упражњено буди којим случајем. И за то ја бих упутио предлог на председништво и замолио га да стави на дневни ред сутра избор председника.

Потпредседник — Је ли вољна Скупштина да се сутра стави на дневни ред избор председника? (Јесте, није).

Алекса Ратарац — Ја сам имао једно друго питање да учиним. Видите, господе, да непрестано посланици траже одсуства, некима просто не зна се ни рачун и никако их нисмо ни видели у Скупштини, као што је Влајко Тадић. Ја бих предложио да сви посланици који су на одсуству да се позову да дођу.

Потпредседник — Молим вас прво да донесемо одлуку о питању, које је покренуо г. Рибарац. Ја ћу ставити на гласање.

Ст. Рибарац — Ја мислим да о томе не може бити речи. Ваша је дужност да то учините.

Тома Војичић — Питање које је покренуо г. Рибарац није предвиђено у пословнику, да ли ми треба да бирамо сада председника или не; у пословнику се вели: кад је председник спречен, или кад је на одсуству заступа га потпредседник, а нигде се не помиње овакав случај као што је сада. Ми имамо 2 потпредседника и ја мислим да они могу отправљати све послове, као што су и до сада то радили. Г. Рибарац се позива на чл. 17 пословника. Тај члан говори само о бирању председника кад се Скупштина у почетку састаје; али овакав случај није нигде у пословнику предвиђен, и за то бих ја предложио да остане као што је и до сада било.

Вел. Кундовић — Посланик Тома Војичић врло се храбро позвао на пословник. Тамо се каже: ако би председник био спречен, или ако одсуствује, онда заступа га у дужности потпредседник. Сад председник нити је спречен, нити одсуствује, него га нема и свакојачко треба поставити друго лице за председника ако хоћемо да вршимо закон, а ако хоћете да вршите његове клубске и то можете учинити, али ја држим да треба ово питање расправити овако, како нам закон прописује.

Ст. Рибарац — Ја се нећу упустити у доказивање и објашњавање, колико ја разумем Устав, а колико га разуме Тома Војичић, али кад стоји у чл. 106 Устава да Скупштина за сваки сазив бира себи председника и 2 потпредседника и кад у чл. 17 и другим члановима пословника стоји да председника, кад је спречен или кад одсуствује, заступа потпредседник Скупштине, онда Скупштина не сме у интересу достојанства њеног да остане и једног дана без председника, кад њега фактички нема. Има 16 дана од како немамо председника, може ли се то сложити са достојанством Скупштине. И на послетку међу стотином посланика, којих овде у Скупштини има, има ли човека који је достојан да заузме то место или је то место искључно везано за једну личност?

Милан Ђурић — Кад се повела реч о бирању председника, ја нисам мислио да узем реч да о томе говорим ади побуђен сам да говорим због оних речи које изговори г. Кундовић, да ми хоћемо да вршимо његове клубске. Ја то господе одбијам од себе и од већине скупштинске. Ми нисмо позвани, ни ви, ни ми да вршимо његове наше, но да вршимо народне послове. Ви знате, господе, колико има времена како смо се састали и још нисмо ни буџет свршили, а ми смо позвани да посвршавамо послове што пре можемо, који су најкориснији и најпотрернији овој земљи. Исто тако не стоји то да је председничко место везано за личност. Ја мислим да смо сви ми овде дошли са поверењем народним, па тако исто и два уважена потпредседника седе на својим местима с поверењем народа и Скупштине и отправљају дужности председничке на задовољство Скупштине и корист народа. Ми имамо господе Устав и законе земаљске, ја никада не бих дозволио да се Устав и закони наши крше — кад буде дошло време, онда ће се и приступити бирању председника и Скупштина може бити са свим спокојна да не стоји оно, што је казао г. Вел. Кундовић да се ми грешимо о

Устав и законе земаљске што не бирамо председника, јер влада је на првом месту позвана да се брине о чувању Устава и закона земаљских и ако је потребно бирање председника она ће то и предложити да се учини. С тога ја мислим, да Скупштина може бити са свим спокојна, да оставимо бирање председника а да радимо оне послове, који су на дневном реду.

Потпредседник — Је ли вољна Скупштина да се реши? (Јесте).

Љуба Ђирић — Овде, господе, није питање да ми направљамо шта у клубу мислимо и према томе неумесно је оно што је г. Кундовић пребадио нама, али свакако питање о избору председника веома је важно и требало би да се реши. И по Уставу, и по пословнику Скупштина не може да буде без председника и кад то стоји, онда нема места и оправдања да Скупштина врши своје послове без председника, него од онога дана кад је њен председник постао министар, Скупштина је требала после тога себи председника да избере. И ако то у пословнику не стоји, да кад председник буде постављен на другу дужност, да ли ће се вршити нов избор, ја мислим да то апсолутно не треба ни да стоји, јер је изречено начело да Скупштина мора имати председника и ја мислим да ће Народна Скупштина учинити правилно ако стави на дневни ред бирање председника.

Потпредседник — Претрес је по овоме свршен. Председништво налази да предлог г. Рибарца треба ставити сутра на дневни ред, па Скупштина нека реши, да ли ће бирати председника или не. Ко је за то, да се сутра о предлогу г. Рибарца говори нека седи, ко је против нека устане? (Већина седи). Пошто је већина седела, то објављујем да је Скупштина решила да предлог г. Рибарца дође сутра на дневни ред.

На реду је извештај одбора о решеним молбама и жалбама. Молим г. известиоца да заузме своје место.

Известилац М. Ристић прочита:

Јован Д. Јовановић, учитељ из Београда, моли да му се урачуна у године учитељске службе 5 месеци и 12 дана, што је провео у учитељству.

Решење: Пошто је молилац имао један мали прекид у учитељствовању губитком службе, који не може знатно утицати на његове периодске повишице, то је одбор мњења: да му се пропалих 5 месеци и 12 дана урачунају и утичу само на његову учитељску пензију.

Коста Јуришић — Ја сам легитимично расмотрио те молбе које су данас на дневном реду и видео сам да су оне већином те садржине. Ту траже људи 5 месеци, 10 дана по године или годину дана да им се уваже у године службе, и како сам видео одбор је све те молбе и уважио. Ја мислим да по овако великим пословима, које Скупштина има и колико је времена потрошила у овом раду, да су ове молбе могле изостати да се не износе на дневни ред, нарочито што ти људи, који траже да им се уваже године службе, не подносе их с тога што су гладни, него више из грађљивости да им не пропадну по неки пет месеци службе. Ја сам за то да се све те молбе не решавају, него да се одбаце, нарочито што то не служи достојанству Скупштине да се занима таквим стварицама. Међу молиоцима нисам приметно ни једног са каквим особитим заслугама за земљу да би их требало сад решавати. Али за ове ситне молбе, којима се тражи уважење неких година службе, ја мислим да их треба за сад оставити и прећи на дневни ред.

Максим Сретеновић — Жао ми је што г. Јуришић говори противу молитеља, који тражи оно, што је неправдом изгубио, јер је на неправедан начин из учитељства отпуштен и што је Скупштина другима учинила по њиховим молбама, које су биле оваке исте природе. Овај учитељ кога врло добро познајем свакако не би тражио да му се изгубљено време од 5 месеци уваже у године службе, јер је то маленост да то Скупштина није и другима уважила, па кад је Скупштина већ тако учинила, осталима раније, онда је право да се и овоме човеку учини. Истина је да су 5 месеци мала ствар, али тим ћемо задовољити његов праведан захтев, задовољити дакле правду и ја вас молим да томе човеку, који је веома ваљан и поштен учитељ био и данас је да му се да задовољење.

Лука Лазаревић — Скупштина је позвана законом да поред осталих својих послова решава и по молбама и жалбама, које се на њу упуће.

Некако се од давна завела ружна практика, да неке молбе и жалбе упућене Скупштини остану нерешене за цело време трајања Скупштине. Ја мислим да је то ружна практика, јер оно што дође Скупштини треба Скупштина и да реши, нарочито с тога што је она последња инстанција, која треба да донесе ма какву одлуку, било да молбаца задовољи или молбу да му одбаца. Свакако је дакле Скупштина дужна да донесе решење по свакој молби. За овај случај Јована Јовановића, који тражи да му се уваже године службе, ја држим не само да је право да му се уваже године службе, него је одбор требао да донесе одлуку да му то утиче на периодску повишању, с тога што му је то право неправилним путем одузето; дакле право је да му се то право поврати.

Било је случајева да је Скупштина уважила године службе људима, који су на страни у другој држави служили, па зашто дакле да се не уваже године службе једном добром учитељу, коме је служба неправедно одузета, те је са тога изгубио право на рачунање извесног времена у периодску повишању. Ја дакле мислим да одлука одборова треба да се измени тако, да му ово утиче и на повишању.

Још би овом приликом молио Скупштину, да о свакој молби, која пред њу дође, донесе своје решење, да дакле не остане нерешена, јер има људи, који се обраћају по неколико пута, па им се по тим молбама не доноси решење, јер се вели да Скупштина има пречих послова. Сви знамо да је Скупштина дужна да води рачуна о правилном вршењу правде у земљи, те јој је и то дужност да силом одузета и погађена права појединаца врати. Предлажем оваку измену одборова решења: *„уважава се учитељу Јовану Д. Јовановићу у године службе оно време, које је својом молбом тражио с тим, да му то утиче и за периодску повишању плате!“* Молим 10 посланика да потпомогну овај мој предлог. (Потпомажу га).

Живан Живановић — Поред ове молбе утврђено је у ову дебату питање од стране посланика да ли у опште треба да се решава о молбама. Било би штетно кад би се сузбило право да се решава о молбама, као што је погрешно тако исто решавати о молбама, које су по садржини необјашњиве. Стоји то да су Скупштини долазиле чудновате молбе, како ће неко да се жени, или туже кмета што куци порезу, по то ћемо ми оставити њиховој простоти и доброту; међутим остале молбе, које дођу Скупштини, треба их решити. Што се ове молбе тиче, она треба да се реши и ја сам за предлог г. Луке Лазаревића, а и одбор треба да је доследан свом ранијем решењу, па да и овом приликом реши да ово утиче у повишању.

Коста Јуришић — Кад сам мало пре говорио, нисам имао намеру да чиним пакост овоме човеку, кога и не познајем, али сам говорио да се ове молбе у начелу не уважавају и да им се године службе, а нарочито по 5 месеци не уважава, а тај господин није требао то ни да подноси. Ја нећу порицати да није тај човек заслужно, али има људи који су нешто више претрпели, па не могу да дођу до накнаде нити је траже, међутим овај је човек — и подобни — опет дошао до леба у држави и није оскудан. Одбор је баш овде био недоследан у свом раду. Ја видим да су све молбе, које су Скупштини дошле за признање година службе, да им је одбор и признао. Међутим, има молба једна једне општине, којој је натоварено порезе на земљиште трипут више, по што је требало, и сад кад је се поново премерило и видело, људи траже да им се више плаћени порез урачуна, да им се имања не продају за дугујући порез, и одбор је преко исте молбе прешао без икаква обзира и није исту уважио. Са тих разлога ја сам противан признању свију ових година службе, које нам одбор предлаже.

Богосав Поповић — Да се запитам зашто оволике молбе и жалбе долазе Народној Скупштини? То је сигурно због тога, што народ ваљави, да у Скупштини може наћи

правде, а збиља, у Скупштини треба свагда правда да се решава. Што се тиче овог учитеља Јована Д. Јовановића, ја га познајем, кад сам ја био учитељ у округу нишком, он је био учитељ у толишком округу, 1883 год. њега су напредњаци истерали као одличног учитеља из службе, што је бајан агитирао у народу, што је говорио народу да употреби право гласа при избору за кога хоће. Дакле, он је био отпуштен из службе на правди бога и без кривце и он сад моли да му се поправи то, што му је неправдо учињено. Одбор је уважио томе учитељу само године, али као одличном учитељу треба да му се уважи и право на повишању плате; с тога је врло умесан предлог Луке Лазаревића. Ја ћу за њега гласати, а моли ћу и Нар. Представништво да прими овај предлог.

Тома Војичић — Прво имам да учиним примедбу на г. Јуришића, што рече: да не би требало решавати о свима молбама у Скупштини, већ да се преко њих пређе на дневни ред. Ја мислим да треба све молбе и жалбе, које долазе у Скупштину решити а дати народу задовољења. Сем тога треба и предлоге, који се поднесу решити у своје време и не затрпавати их, па ништа по њима не радити. Ова молба овог учитеља није поднесена из беса, него из нужде. Ми знамо како су наши учитељи гоњени и књиени до сад и тако рећи лишавани коре хлеба, па сад човек подноси молбу, да му се уважи оно што је неправедно изгубио. Ми то треба да решимо, и да не прелазимо преко те молбе на дневни ред. Ја сам за то, да му се уваже ове године с тим да добије право на периодску повишању.

Бока Анђелковић — Господо, није само једна молба која долази Скупштини. То је већ позната ствар. Одбор за молбе и жалбе, коме сам ја председник, има пуно таквих молби. И очевидно, пошто су оне скончане с материјалним издацима одбор долази на ту мисао, да буде што најљивљи при решавању, тим пре што ово долази од милости, а у исто време долази у ред таквих предмета, да се врши законита воља. По користећи се овим расположењем ја драге воље пристајем да учиним све, што би могло дати задовољења оним молбама и жалбама, које су упућене Скупштини, а тако исто и одбору. Према томе ја као председник одбора саглашавам се да се не само рачуна време за пензију овом господину, него и за периодску повишању. Али при том треба да обратите пажњу и на повећи број молба, које треба у истом правцу да буду решене.

Витомир Младеновић — Нисам противан да се уважи овај предлог Луке Лазаревића, али у исто време има места и разлога, које је г. Јуришић изнео. Донета се нетачно води рачун о решењу тих молба. Тако на пример ја догата не би се могао сложити, да се једној учитељци, чији је муж велики чиновник, уважавају по 7 год. службе. Поред тога има људи, који су губили по 3, 4 године, и којима се не могу уважавати те године, а уважавати једној учитељци чији муж је велики чиновник и непрестано уживао велики положај, мени се чини да би се тиме шло на то, да у колико се чини једнима право, у толико се чини другима не право; али у оваквом случају, као што је с Јовановићем, ту треба усвојити предлог г. Л. Лазаревића, јер кад се учитељницама са повољним положајем свог мужа уважава по 7 година, може и њему 5 месеци. Дакле овога учитеља треба задовољити, али при решавању осталих молби треба добро очи отворити. Нарочито треба обратити пажњу код учитељца, чији су мужевни чиновници с добром платом.

Вића Радовановић — Сматрао сам за потребно, да узмем реч у овом питању због нетачног одборског решења. Лањске године ми смо решили многе подобне молбе и опомињем се, да је решавано у том смислу, да кад се уваже године службе, да му то утиче и на периодску повишању. Не би био за то, да му се рачуна то време пре решења скупштинског, али сам за то да му се ово време рачуна за у будуће дакле, од кад Скупштина реши, па наравно да то време утиче и на повишању. Међутим одбор је овде ставио, да му то утиче само на пензију, што по моме мишљењу није правилно. Слажем се с предлогом г. Луке Лазаревића. (Чује се: да се реши).

Потпредседник — Је ли вољна Скупштина да се реши? (Јесте).

Мих. Веселиновић — Потпуно се слажем с предговорницима, да треба ове молбе решити у том смислу, да то време, које су неправедно изгубили поједини учитељи, утиче и на периодску повишицу. Али не могу да пропустим, а да не обратим пажњу, како одбору, тако и Нар. Представништву, да имамо у виду и оне молбе, које са шаљу од приватних грађана, од општине и т. д., јер чини ми се да у том погледу мало пажње обраћамо. Тако исто молио би и оне говорнике, који су говорили у корист овога чиновника, да и у будуће при остатим молбама подигну свој глас, да се и оне задовоље, који се с неким правом, с неком надом обраћају Скупштини да им поврати своја права. То сам имао да кажем.

Потпредседник — Оглашујем да је претрес свршен. Имам да напоменем Скупштини, да је за све молбе и жалбе, које изиђу пред Скупштину, требао одбор да саслуша надлежног министра. Настаје питање, да ли је одбор саслушао надлежног министра?

Бока Анђелковић — Ми смо у споразуму с г. министром просвете донели овакву одлуку. Ако би сте хтели да сазнате тачну садржину молбе овог чиновника, онда ћете видети, да је овај чиновник тражио не само, да му се урачуна време зарад пензије у повишице, него још и то, да му се плати оно, што није примио онда, кад није био у служби. Узмите к знању ово, да ће такви случајева бити још. Зато сам ја мало пре и казао: радујем се кад Нар. Представништво има такво расположење према овом случају. Али треба знати, да ће многи тражити повишицу у таквим случајевима, па је с тога одбор и донео такво решење.

Потпредседник — Одбор је донео одлуку у споразуму с надлежним министром. Међутим предлог Луке Лазаревића мења оно, нашта је министар пристао; с тога треба ову молбу оставити за доцније кад се саслуша министар.

Известилац чита молбу: Антонија Чошевића с одборским мишљењем.

Мих. Поповић — По чл. 96. закона о пословном реду, који говори баш о том саслушању министровом, министар има да се саслуша тек, пошто се прочита извештај. Ево како гласи 1 део тога члана: „о молбама и жалбама, за које је одбор решио да се изнесу пред Скупштину, прочитаће се одборско мишљење и пошто се надлежни министар саслуша, Скупштина ће о њима донети своју одлуку.“

Према овоме не морају ове молбе ићи у одбор, да се тамо саслуша министар, него нека се овде саслуша.

Потпредседник — Пошто нема надлежног министра, то све молбе, које стоје у вези с министром просвете, упућују се у одбор.

Известилац чита:

Грађани (њих 20) из Гамзиграда и Дубнице у ср. зајчавском, окр. црноречком моле да се ослободе плаћања, на које су осуђени 1883. год.

Решење: Из наведених разлога у молби, одбор, узимајући у обзир веома сиротно стање молитеља наводи да и сума у 5733 дин. и 85 п. дин. може расхатовати, пошто се ово плаћање не односи на какво приватно лице.

Министар финансија — Ја нисам био саслушан о овој молби у одбору, али пристајем на решење одборско.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Тавасије Рашић из Ребовца жали се против решења Државног Савета:

Решење: И ако је решењем министра финансије од 18 Окт. 1888 год. Цбр. 4681 ослобођен од плаћања казне ова трговац Моша Озеровић на основу побуде у решењу, да он није прикрио количину петролеја, на коју би се порез ударио већ само нетачно јавно и као што жалилац каже та новчана обухвата суму тежине од 14.800 кила петролеја, одбор

налази да ову жалбу треба упутити г. министру финансије да поново нареди извиђај по овој ствари, пошто одбор налази да то не може бити нетачна пријава већ намерно нетачна и ако те постоји, онда да се поступи по закону.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Драгољуб Ж. Марковић, писар суда из Ниша, моли, да му се уваже године службе до 30. Апр. 1886 када је отпуштен из службе.

Решење: Пошто молилац није отпуштен из државне службе за какво прљаво дело, већ чисто са политичке страсти, — то је одбор мњења да му се године службе од 5. Августа 1883 до 30. Априла 1886 проведене у служби судског писара уваже.

На ово је пристао и министар правде.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Јефта Ристић, санитетски капетан, моли да му се уваже године службе, што је провео као контрактурални војени лекар.

Решење: Пошто је министар војни изјавио: да ће поднети нарочити предлог о регулисању контрактуралне службе у опште, то је одбор мишљења, да се и ова молба, дотле одложи.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац — По свима молбама надлежни је министар саслушан, али је потребно да надлежни министар буде присутан и у Скупштини при свима молбама и да изјави свој пристајак.

Вића Радовановић — Ми смо до сада водили ту практику да по свакој молби надлежан министар буде саслушан у одбору, а одбор да то напише, и кад то буде, онда да то вреди и пред Скупштином.

Потпредседник — Пословник прописује да министар греба пред Скупштином да изјави свој пристајак.

Известилац чита:

Мијанло Рашковић, учитељ из Неготина, моли да му се године привременог учитељевања урачунају у године сталне учитељске службе.

Решење: Из прибављених оцена о овоме молцоу одбор донста нашао, да је према овоме учитељу учињена неправда из заслепљености партијске. С тога је одбор мњења да му се гражене године урачунају у сталне учитељске службе.

Министар просвете Андра Николић — Рећи ћу вам о овој молби, а и о члану 96 пословника. Члан 96 пословника тражи да се извештај одборски прочита и да надлежни министар буде саслушан о томе, па онда да се донесе одлука; али то не мора бити пред Скупштином. Ја сам у одбору казао моје мишљење о свима молбама за које сам био надлежан. Држим да није тачно тумачење чл. 96, да се министар овде пред Скупштином мора саслушати, него онако како је г. Вића Радовановић казао. Ја сам у одбору казао своје мишљење о томе.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Анта Чошевић моли да Народна Скупштина реши о његовој молби, коју је поднео прошлој Народној Скупштини, и којом је молпо да му се поврате права стечена у учитељству.

Решење: Одбор је мишљења да г. Чошевићу треба уважити само оне године службе, које је у учитељству провео, а не и оне, које је у недејству изгубио.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Милаи Ј. Стојановић, бив. практикант, моли да Народна Скупштина реши: да му се издаје помоћ из државне касе.

Решење: Молилац је изгубио очни вид, радећи за време оба рата за ослобођење и независност, што тврде и документа на се према томе може уврстити у ред инвалида, који су онеспособљени, вршећи услуге отаџбини, с тога је мишљења, да му се може дати из државне касе новчана помоћ у (20) двадесет дин. месечно.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Тодор Станковић, вице-конзул у Приштини, моли да му се извесне године службе урачунају у указне.

Решење: Из молбе молитељеве а из докумената потпуно се види, да је молилац био човек, који је радио на српском задатку ван граница Србије, и с тога је мњења да му се тражене године, проведене у томе раду, признају као указне.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Рад. Предић, управник држ. дугова, моли да му се уваже године службе у Нар. Банци.

Решење: Пошто је молилац напустио један положај у Нар. Банци, који му осигурава пензију, а позван је на дужност управника зајмова по жељи самога г. министра финансија, а у овој служби показао је сваку подобност за њу, — одбор налази, да је праведно уважити му године службе у Нар. Банци проведене.

Љуба Ђирић — Господо, мени се чини да би Народна Скупштина учинила једну велику неправду, кад би усвојила оно што је одбор предложио. Г. Радивој Предић био је чиновник Народне Банке и тамо улажући извешан улог стекао је право на пензију. Међутим он је напустио тај положај и прешао у државну службу. И ако дотле никад није био у државној служби ни једног дана, опет, треба да знате да је он ушао у државну службу са платом од 1200 талира, дакле готово са највећом платом, коју одличнији чиновници могу само имати. Ви знате да чиновници служе и 30 год. док дођу до те плате, а он је добио одмах. И сад ја не знам шта би нас могло руководити да му признамо године службе, које је провео у Народној Банци. Мени се чини, да би то неправда била. Ви се сећате да смо одбили молбу једнога човека, који је контрактурално служио фактички државу српску 9 година као као српски поданик а то је био Г. Вадер; и кад смо њега одбили, онда ја не знам како би могли усвојити ово решење одборско за г. Предића, који није служио државу. Ја сам за то да се одбаца ово решење одборско и да се преко молбе пређе на дневни ред, јер ако је добар чиновник, он је добро и плаћен, а нема сумње да ће га изненадити скоро и која класа. Молим 10 посланике да ме потпомогну. (Потпомажу га више од 10).

Јоксим Павловић — Ја сам хтео да кажем то исто, што је казао г. Ђирић. Друго је то кад ми уважавамо каквом учитељу или чиновнику какве године службе, који је заступају државу а друго је то кад је неко служио друштво као овај молилац, гди је имао добру плату. С тога ја потпомажем предлог г. Ђирића.

Потпредседник — Приступимо гласању. Прво ће се ставити на гласање предлог г. Љ. Ђирића, који је потпомогнут и који гласи да се преко молбе Радивоја Предића пређе на дневни ред. Ко је за то да се прими предлог г. Ђирића нека седи, ко је противан нека устане? (Сви седе) — Објављујем да је Скупштина усвојила пред г. Љ. Ђирића.

Известилац чита молбу Ј. Јовановића учитеља из Београда.

Потпредседник — Код ове молбе има једна измена г. Л. Лазаревића, која је потпомогнута.

На ову измену није пристао надлежни министар. Стављам на гласање: ко је за предложену измену г. Л. Лазаревића, тај нека седи, ко је противан тај нека устане? (Већина је устала). — Објављујем да је одбачен предлог г. Луке Лазаревића.

Стављам на гласање мишљење одбора: ко је за то да се усвоји мишљење одбора тај нека седи, а ко је противан тај нека устане? (Сви седе). — Објављујем да је усвојено мишљење одборско.

Известилац чита:

Макса Петровић порезник окр. топличког, моли да му се уваже године службе проведене у учитељству.

Решење: Пошто г. Макса није чинио прекид у учитељству услед своје воље, или за то, што није био достасан тога већ једино: што се у доба његова учитељовања и исповедања извесног политичког начела, није допадао нити прилагођавао тадашњем политичком стању, које је у земљи владало, то је одбор мишљења: да г. Макс треба уважити године службе проведене у учитељству, и да му се за пензију имају рачунати.

Вића Радовановић — Имао бих само да обратим пажњу на побуде одборске. Одбор је требао да цени стварне заслуге молитеља за земљу у служби у којој је био и да каже заслужује ли према томе да му се уважи молба. Ја мислим, да разлог са кога му ваља учинити по молби не треба да буде то, што је исповедао извесна начела. Ми смо овде Народна Скупштина, и пред нама су сви једнаки. Пред нама једно начело не сме да претеже друго: ми треба да ценимо стварни рад за земљу.

Тома Бојичић — И ако ова молба заслужује призрења и задовољења, ја мислим, да због тога, што је одбор донео овде решење, са неког начелног гледишта, а ми не можемо по партијама да решавамо, да се ова молба врати у одбор, па да се донесе друкчије мотивисано решење.

Ђока Анђелковић — Ма колико да г. Вића и Тома Бојичић желе, да се не износе такве побуде, ипак се зна, да су многи учитељи и други чиновници страдали за начела слободе и били отуђени из државне службе за то, што су се за њих борили. То су наше најјаче побуде биле, да ову молбу едобримо. Међутим, кад би та ствар била тајне природе, ја бих дозволио, да се такве побуде не износе. Но ако прочитате протоколе Народне Скупштине од прошлих а и ове године, ви ћете наћи, да таквих побуда увек има. Ако су те побуде срамне за нас, онда можете, да их не узимате у обзир. Ја мислим, да треба увек да постоје побуде, и оне на сваки начин увек треба да се износе.

Михаило Поповић — Ја сам хтео да говорим противу предлога г. Томе Бојичића, пошто је ствар била пред министром и пред одбором и нашло се, да човек заслужује, да му се уваже те године службе. Ја бих само имао да додам један нов разлог. Ова молба и без нашег решења, решена је самим законом о учитељима, тамо је признато, да чим учитељ добије указно звање, одмах му се године проведене у учитељству рачунају у указне. Према томе како се ово наше решење наслања на закон, ми треба ову молбу да усвојимо.

Потпредседник — Претрес је свршен. Стављам на гласање. Ко је за то, да се усвоји мишљење одбора, нека седи, ко је против, нека устане? (Већина седе).

Известилац чита:

Јосиф Ђирић Аризан, трговац из Широга, моли, да му се да концесија за израду, као што је швајцарски сир.

Решење: Из обзира што се све повластице дају законом према чл. 177 Устава, одбор је мњења: да се ова молба упути г. министру народне привреде, с тим, да у што у краћем року поднесе пројекат за ову повластицу чишећи при том оне олакшице како би у њој били заштићени и интереси домаће индустрије и интереси државни.

(поставите се)